

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

_____ (підпис)
“ ” _____ 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління фінансово-економічною безпекою організації»

на тему: **«ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА**
ЯК СКЛАДОВА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ»

Виконавець:

студентка ФЕУП

Абакумова Тетяна Миколаївна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Місько Ганна Анатоліївна _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВОЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ	5
1.1. Сутність поняття «фінансово-економічна безпека підприємства»	5
1.2. Фінансово - економічної безпека як складова антикризового управління	7
1.3. Методичні підходи щодо оцінювання фінансово-економічної безпеки підприємства, як складової антикризового управління	13
Висновки до першого розділу	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»	23
2.1. Загальна характеристика ПАТ «Одескабель»	24
2.2 Аналіз фінансового стану ПАТ «Одескабель»	36
2.3. Аналіз стану фінансово-економічної безпеки ПАТ «Одескабель»	43
Висновки до другого розділу	47
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ» ЯК СКЛАДОВОЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ	49
3.1. Діагностика ймовірності банкрутства ПАТ «Одескабель»	49
3.2. Обґрунтування заходу щодо зміцнення запасу фінансової стійкості ПАТ «Одескабель»	52
3.3. Оцінка ефективності запропонованого заходу щодо покращення фінансово-економічної безпеки ПАТ «Одескабель» як складової антикризового управління	59
Висновки до третього розділу	63
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	66
ДОДАТКИ	73

ВСТУП

Актуальність теми визначається необхідністю зміцнення фінансового стану, що потребує заходів для забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємства на засадах антикризового управління.

Аналіз джерел досліджень і публікацій. Дослідженням «фінансово-економічної безпеки підприємства» надано різноманітне визначення у наукових працях таких авторів як: Марченко О.М., Шликова В.В., Шаваєва А.Г., Камлика М.І., Могильного А.І. та інших.

Метою роботи є обґрунтування заходів щодо зміцнення фінансово-економічної безпеки ПАТ «Одескабель» як складової антикризового управління.

Для досягнення мети в роботі поставлено та вирішено наступні завдання:

1. Систематизувати сутність поняття «фінансово-економічна безпека підприємства».
2. Проаналізувати стан фінансово-економічної безпеки ПАТ «Одескабель»
3. Провести діагностику ймовірності банкрутства ПАТ «Одескабель» ПАТ «Одескабель»
4. Обґрунтувати захід щодо покращення фінансово-економічної безпеки ПАТ «Одескабель» як складової антикризового управління.
5. Оцінити запропонований захід щодо покращення фінансово-економічної безпеки ПАТ «Одескабель» як складової антикризового управління.

Предметом дослідження є теоретичні аспекти управління фінансово-економічною безпекою підприємства як складової антикризового управління.

Об'єктом дослідження є ПАТ «Одескабель».

Наукова новизна роботи: набуло подальшого розвитку: методичний підхід Ілляшенко С.Н. щодо оцінювання фінансово-економічної безпеки підприємства, що дозволило виявити нестабільний фінансово-економічний стан безпеки та запропонувати заходи антикризового управління для підприємства кабельної промисловості.

При написанні дипломної роботи використовувалися наступні методи: аналіз, синтез, метод SWOT- аналізу.

Під час написання дипломної роботи використовувалися монографії, наукові статті, дані державної статистики, а також внутрішня статистична та бухгалтерська звітність підприємства ПАТ «Одескабель».

Висновки до третього розділу

У третьому розділі роботи проведено діагностику ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана та універсальної дискримінантної функції встановлено, що необхідно розробити заходи з антикризового управління, оскільки фінансова рівновага підприємства порушена.

Запропоновано впровадити відділ фінансово – економічної безпеки. Розрахунок ефективності впровадження відділу фінансово – економічної безпеки дає змогу зробити висновок про доцільність організації відділу фінансово-економічної безпеки, що дасть змогу підвищити зону фінансової стійкості на 1392,84 тис.грн. порівняно з 2016 р.

За результатами розрахунку порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості ПАТ «Одескабель» встановлено, що для того щоб прибуток став нульовим виручка підприємства повинна впасти до 434364,4 тис.грн. за 2016 р.

ВИСНОВКИ

У роботі систематизовано підходи науковців щодо визначення сутності поняття «фінансово-економічна безпека», як складова антикризового управління, встановлено, що це своєрідний фінансово-економічний стан суб'єкта господарської діяльності, який забезпечує захищеність фінансово-економічних інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз у якому створюються фінансово-економічні передумови для подальшого стабільного розвитку у сфері суспільних відносин, що забезпечує саме його існування, фінансової стійкості суб'єкту економічної діяльності з вжиттям комплексу організаційних, інформаційних тощо заходів та їх фінансово-економічне забезпечення в режимі правомірної діяльності та умовах неухильного виконання норм права усіма суб'єктами суспільних відносин.

У другому розділі роботи досліджено ПАТ «Одескабель», що є одним з світових виробників кабельної продукції. Встановлено, що основними конкурентами підприємства є: ПРАТ «Південкабель», ПРАТ «Азовкабель», ПАТ «Укркабель».

За результатами аналізу фінансового стану встановлено, що за період з 2014 по 2016 рік ПАТ «Одескабель» не визначається певною стабільністю.

За результатами оцінки конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель» щодо конкурентів, можна зробити висновок, що підприємство має конкурентоспроможні показники, але не є лідером за всіма показниками в галузі. Є резерви підвищення конкурентоспроможності, а саме: зміцнення фінансового стану та удосконалення системи маркетингу.

За результатами SWOT - аналізу встановлено, що основними напрямками підвищення ефективності діяльності підприємства є: створення відділу фінансово-економічної безпеки, модернізацію обладнання, пошук постачальників, які подають вигідні умови, удосконалення системи ціноутворення, розширення асортименту.

За результатами діагностики ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана та універсальної дискримінантної функції встановлено, що необхідно розробити заходи з антикризового управління, оскільки фінансова рівновага підприємства порушена.

Обґрунтовано створити відділ фінансово-економічної безпеки. Витрати на організацію відділу фінансово-економічної безпеки підприємства складуть 229,32 тис.грн.

Розрахунок ефективності впровадження відділу фінансово – економічної безпеки дає змогу зробити висновок про те, що прибуток від операційної діяльності збільшиться на 1,5% та зона фінансової стійкості зросте після створення відділу фінансово-економічної безпеки на 1392,84 тис.грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антикризове фінансове управління в системі суб'єктів економічної діяльності: методи та інструменти оцінювання [Текст]: монографія / В.В. Коваленко, М.В. Суганяка, В.І. Фучеджи.- Одеса: , 2013. 381 с.
2. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф ; [пер с англ.; ред. Л. И. Евенко]. - М.: Экономика, 1989. - 367 с.
3. Балабанова Л. В. Управление конкурентоспособностью предприятий на основе маркетинга : [монография] / Л. В. Балабанова, А. В. Кривенко. - Донецк: ДонГУЗТ им. М. Туган-Барановского, 2004. - 147 с.
4. Белецкая И. И. Конкурентоспособность в ее современной трактовке / И. И. Белецкая // Актуальні проблеми економіки. - 2004. - № 10 (40). - С. 81-88.
5. Беленький П. Дослідження проблем конкурентоспроможності / П. Беленький // Вісник НАН України. - 2007. - № 5. - С. 9-18.
6. Булах І.В. Формування конкурентних переваг - основа конкурентної стійкості підприємства // Труды Одеського політехнічного університету: Науковий і виробничо-практичний збірник з технічних і природних наук.- Одеса, 2004.- Спецвипуск:*в 3-х т. - Т.1. - С. 32 - 33.
7. Булеев И. П. Конкурентоспособность: теория и практика / И. П. Булеев // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики : [монографія]. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. - С. 63-91.
8. Балабанова Л. В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: Монографія/ Л. В. Балабанова, В.В .Хол од; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган -Барановського .-Донецьк :ДонДУЕТ, 2006.-, Бібліогр.: с. 273-285.
9. Воронкова А. Концепція управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства // Економіст.- 2007.- №8.- С. 14-17.
10. Воронкова А. 3. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом промышленных предприятий: Дис... д-ра

економ. наук: 08.06.01 / Восточноукраинский национальный ун-т. - Луганск, 2001. - 482 с.

11. Воронкова А.Е. Моделювання управління конкурентоспроможністю підприємства: еколого-організаційний аспект: монографія / А.Е. Воронкова, С.К. Рамазанов, О.В. Радіонов. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. Даля, 2005. –368 с.

12. Васильєва З. А. Иерархия понятий конкурентоспособности субъектов рынка / З. А. Васильєва // Маркетинг в России и за рубежом. - № 2. - С. 83-90.

13. Горбаль Н. І. Оцінювання конкурентоспроможності на мікро-, мезо- та макрорівнях / Н. І. Горбаль, П. Г. Ільчук // Вісник Нац. ун-ту "Львів, політехніка" : Менедж. та підприємництво в Україні: етапи становлення і пробл. розв. -2006. -№ 567. -С. 213-221.

14. Гранатуров В. М., Осипов В. М. Удосконалення визначень у сфері конкурентоспроможності // Економіка промисловості, 2005.- №3 (29).- С.143-151.

15. Гарачук Ю.О. Підвищення ефективності діяльності підприємства за рахунок управління конкурентоспроможністю / Ю.О. Гарачук // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №2(80). – С.60–65

Гапак Н.М. Економічна безпека підприємства: сутність, зміст та основи оцінки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1145/3>

16. Дикань В.Л. Обеспечение конкурентоустойчивости предприятий: Монография.- Х.: Основа, 1995.- 160 с.

17. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 384 с.

18. Донець Л.І., Ващенко Н.В. Економічна безпека підприємства: [навч. пос.] / К. Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.

19. Дяченко Т.А. Теоретико-методичні засади оцінки конкурентного середовища та конкурентної позиції підприємства на ринку / Маркетинг і менеджмент інновацій, 2012, № 4 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>:
20. Жамойда О.А. Методичні особливості визначення конкурентоспроможності промислового підприємства / О.А. Жамойда // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №1. – С.110–118
21. Іванов Ю. Б. Податкові аспекти конкурентоспроможності // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 189 - 206.
22. Іванов Ю. Б., Чечетова - Терашвілі Т. М. Теоретичні та методичні проблеми забезпечення сталості конкурентної позиції підприємства // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2007,- С. 173 - 192.
23. Іванов Ю. Б. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства / за заг. ред, д-ра екон. наук, проф. Ю.Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. О.М. Тищенко — Х.:ІНЖЕК, 2006 — 384 с.
24. Іващенко Г. А. Оцінка організаційно-економічних факторів формування конкурентоспроможності підприємства: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2005. - 19 с.
25. Іванюта Т.М., Заїковський А.О. Економічна безпека підприємства: [навч. пос.] / Т.М. Іванюта, А.О. Заїковський - К.: Центр учбової літератури, 2009.-256 с.
26. Ільяшенко С.Н., Мельник Л.Г. Методичні підходи до вибору варіантів розвитку ринкових можливостей підприємств// Маркетинг теорія і практика-2000, ст. 67-75..
27. Кошелупов І.Ф. Управління конкурентоспроможністю підприємства (Одеса: ОДЕУ, 2009 р. – 152 с.)
28. Кузьмін О.Є. Управління конкурентоспроможністю підприємства: теоретичні засади, проблеми і прикладні аспекти //

Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія,- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 116-134.

29. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко – правовий аспект: [навч. пос.] / М.І. Камлик. – К.: Атіка, 2005. – 432 с.

30. Лепейко Т. И. Применение процессного подхода к управлению конкурентоспособностью предприятия / Т. И. Лепейко, А. В. Котлик // Економіка : проблеми теорії та практики : зб. наук, праць. - Дніпропетровськ : ДНУ, 2006. - Вип. 216. - Т. 2. - С. 437-445.

31. Лозовий К.К., Кузнецова І.О. Формування стійкої конкурентної позиції підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://e1artu.tntu.edu.ua/123456789/8038/2/>

32. Максимова И. В. Оценка конкурентоспособности промышленного предприятия // Маркетинг. – 1996. - № 3. – 77 с.

33. Міщенко А.П. Стратегічне управління [Текст]: навч. посібник. /А.П. Міщенко – К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 366 с.

34. Марченко О.М., Мойсеєнко І.П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: [навч. пос.] / І.П. Мойсеєнко, О.М. Марченко – Л.: 2011.- 380 с.

35. Могильный А.И. Основы безопасности бизнеса /А.И. Могильный, В.Н. Бесчастный, Ю.О. Винокуров. – Д.: Регион, 2000.- 130 с.

36. Ніколюк С.І., Безпека суб'єктів підприємницької діяльності: [курс лекцій] / С.І. Ніколюк, Д.Й. Никифорчук. – К.: КНТ, 2005. – 320 с.

37. Отенко И. П. Стратегический потенциал как источник развития конкурентоспособности предприятия // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія,- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 228 - 246.

38. Отенко І.П. Управління конкурентними перевагами підприємства. / І.П. Отенко, Є.О. Полтавська. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 212 с

39. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Статистичний щорічник України за 2015 рік Державна служба статистики

України Київ. 2016. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

40. Пастернак Є. Л. Оцінювання конкурентних позицій підприємства в процесі формування його маркетингової стратегії (на прикладі меблевої галузі України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diplomukr.com.ua/raboti/21429?mod=dissertations>

41. Портер М. Е: Конкуренция / М. Е. Портер ; [пер. с англ.]. - М. Издательский дом "Вильямс", 2005. - 608 с.

42. Портер М. Е. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / М. Е, Портер ; [пер. с англ.]. - М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. - 454 с.

43. Погребняк Д. В. Методи діагностики конкурентоспроможності підприємства / Д. В. Погребняк // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 32. – С. 45–51.

44. Піддубна Л. І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2007.- 368 с.

45. Печенкин А., Фомин В. Об оценке конкурентоспособности товаров и товаропроизводителей // Маркетинг.- 2000.- № 2 (51).- С. 23 - 26.

46. Сумець О. М., Сомова О. Є., Пеліхов Є. Ф. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства. - К.: Професіонал, 2007.- 208 с.

47. Савчук С. Оценка совокупного конкурентного давления на предприятие на рынках продукции // Економіст.- 2005.- № 10.- С. 65-68.

48. Савченко С. Фактори конкурентоспроможності // Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України (економіка, право).- 2003.- №3.- С. 25 - 35.

49. Савчук А. В. Системный подход к анализу конкурентоспособности промышленного производства // Економіст.- 2001.- № 12.- С. 58-61.

50. Тищенко А. Н., Райнин И. Л. Комплексный подход к оценке конкурентоспособности и позиционирования предприятий // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006,- С. 135-156.

51. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства: Монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, професора Іванова Ю.Б., д-ра екон. наук, професора Тищенко О.М.- Х.:„ІНЖЕК”, 2006.- 384 с.

52. Тищенко А.Н., Кизим Н.А., Догдайло Я.В. Экономическая результативность деятельности предприятий: Монография.- Х.:ИД. „ИНЖЗК”, 2005,- 144 с.

53. Тищенко А. Н. Стратегия управления развитием предприятия / А. Н. Тищенко, О. С. Головки. - Х. : ЗДЗНА, 2003. - 198 с.

54. Тищенко А.Н. Формирование конкурентной позиции предприятия в условиях кризиса Монография / За общ. ред. д-ра экон. наук, професора Тищенко А.Н.- Х.: „ИНЖЗК”, 2007.- 376 с

55. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В. Робочий зошит для практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз». – Полтава, 2005. – 103 с.

56. Україна у цифрах 2015 р :Статистичний збірник – К., ТОВ «Видавництво « Консультант», 2016. – 240 с.

57. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент.-М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2002. - 892 с.

58. Фатхутдинов Р. А. Управление конкурентоспособностью / Р. А. Фатхутдинов // Стандарты и качество. - 2000. - № 10. - С. 10-13.

59. Философова Т. Г., Биков В. А. Конкуренция и конкурентоспособность: У Под ред Т. Г. Философовой — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. — 271с.

60. Хамел Г., Прахалад К. К. Конкурируя за будущее. Создание рынков завтрашнего дня / Пер. с англ.-М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2002.-288 с.

61. Шинкаренко В.Г. Формування конкурентної стратегії автотранспортного підприємства // Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006.- С. 207 – 227.

62. Шершньова З. Є. Стратегічне управління. 2-е вид., перероб. і доп.- К.:КНЕУ, 2004.- 699 с.

63. Шаваев А.Г. Экономическая безопасность: [энциклопедия] / А.Г. Шаваев, А.Т. Багаутдинов и др. – М.: Правовое посвящение, 2014. – 512 с.

64. Шлыков В.В. Комплексное обеспечение экономической безопасности / В.В. Шлыков – СПб.: Алетейя, 2012 – 138 с.